herpy

GEKONY

Pacific gecko

Dactylocnemis pacificus

Nerwowy, szybki i pięknie ubarwiony gekon nocny z północno-zachodniej części Wyspy Północnej Nowej Zelandii, gdzie żyje w zaroślach, lasach i na skalistych wybrzeżach. Rodzi żywe młode, osiąga 14-18 cm długości i może dożyć ponad 20 lat. Dobrze czuje się w chłodnym, umiarkowanym klimacie.

Rodzina: Diplodactylidae Dawna nazwa: *Hoplodactylus pacificus*

NAJWAŻNIEJSZE FAKTY

ZWIERZĘ

Wielkość dorosłego osobnika	**14-18 cm** długość całkowita z ogonem
Długość życia	**20-25 lat**
Aktywność	**W nocy**
Tryb życia	**Nadrzewny, skalny i naziemny**
Środowisko	**Tereny skaliste i lasy i łąki strefy umiarkowanej**
Trudność	**Średnio zaawansowany**

HODOWLA

Min. terrarium	**50 × 50 × 100 cm** D × S × W dla 3 dorosłych osobników
Temperatura w dzień	**18-24 °C**
Temperatura w nocy	**12-18 °C**
Wilgotność	**50-80%**
UVB	**Opcjonalne** Strefa Fergusona 1
Pokarm	**Owady, owoce i nektar**
Utrzymanie	**Pojedynczo lub jeden samiec z kilkoma samicami**

ROZMNAŻANIE

Rozmnażanie	**Żyworodny**
Dojrzałość płciowa	**18-24 miesięcy**
Wielkość miotu	**1-2 młodych**
Zniesienia w roku	**1**
Ciąża	**270-360 dni**

OCHRONA I FORMALNOŚCI

CITES	**Załącznik III**
Załącznik unijny	**Załącznik C**
IUCN	**Najmniejszej troski (LC)**

O gatunku

Dactylocnemis pacificus to nocny gekon z silnym chwytnym ogonem, którego używa jak dodatkowej kończyny podczas wspinaczki po krzewach i drzewach. Grzbiet jest brązowy, oliwkowozielony lub szary, z plamami, paskami, wzorem w kształcie litery V lub pręgami, jaśniejszymi od koloru tła. Niektóre osobniki mają musztardowożółte plamy, zwłaszcza na karku, a nieliczne mają różowy lub pomarańczowy odcień. Brzuch jest jednolicie jasnoszary, oczy brązowe, a palce wąskie.

Ciało mierzy do 9 cm od pyska do kloaki, a ogon jest dłuższy od ciała, więc całkowita długość wynosi około 14-18 cm. Dorosłe osobniki ważą do 19 g. Gatunek słynie z tego, że jest nerwowy i szybki oraz łatwo odrzuca ogon, dlatego słabo nadaje się do brania na ręce.

Gatunek został opisany w 1842 roku jako *Naultinus pacificus* i przez wiele lat był zaliczany do rodzaju *Hoplodactylus*. W 2011 roku przeniesiono go z powrotem do rodzaju *Dactylocnemis*, gdy badania DNA wykazały, że grupa składa się z kilku blisko spokrewnionych form, wcześniej uznawanych za jeden bardzo zmienny gatunek. Zwierzęta z tego rodzaju utrzymywane w niewoli mogą więc należeć do innego, jeszcze nieopisanego gatunku, a różnych form nie wolno ze sobą łączyć ani krzyżować.

Występowanie i środowisko

Dactylocnemis pacificus występuje wyłącznie w Nowej Zelandii: w północno-zachodniej części Wyspy Północnej, na północ od rzeki Whanganui i na północny zachód od gór Raukumara, Te Urewera i Kaweka, a także na wielu wyspach wzdłuż północno-wschodniego wybrzeża. Na najdalej wysuniętym na północ krańcu Wyspy Północnej, na półwyspach Aupōuri i Karikari, zastępują go blisko spokrewnione, jeszcze nieopisane formy.

Zasięg jest duży i gatunek nie jest zagrożony w skali globalnej. Na lądzie stałym populacje jednak maleją z powodu introdukowanych drapieżnych ssaków i utraty siedlisk, natomiast populacje na wielu przybrzeżnych wyspach są stabilne.

> **Naturalny zasięg:** Nowa Zelandia.

ŚRODOWISKO

Dactylocnemis pacificus zamieszkuje wiele rodzajów siedlisk: bagna, zarośla, starsze lasy, skaliste wybrzeża, wydmy szare, małe skaliste wysepki i występy skalne. Szczególnie związany jest z nizinnymi lasami i zaroślami z manuką i kanuką. W dzień kryje się w szczelinach skał i gliniastych skarp, w dziuplastych drzewach, pod luźną korą, w gęstych turzycach na ziemi oraz w epifitach wysoko w koronach drzew. Nocą żeruje zarówno na ziemi, jak i w krzewach.

Klimat w obszarze występowania jest umiarkowany i łagodny, z wilgotnymi zimami, niemal bez przymrozków na wybrzeżu i z letnimi dniami około 20-25 °C. Nocą jest chłodniej. Gatunek jest więc przystosowany do umiarkowanego ciepła, a nie do tropikalnego upału.

Hodowla

TERRARIUM

Hodowla *Dactylocnemis pacificus* jest opisana jedynie skąpo. Gatunek uchodzi za stosunkowo łatwy w utrzymaniu i rozmnażaniu, ale brak udokumentowanych temperatur, dlatego parametry klimatyczne opierają się na obszarze występowania. *D. pacificus* żyje głównie na drzewach i krzewach, ale znacznie częściej żeruje na ziemi niż *Mokopirirakau granulatus*, z którym często dzieli siedlisko. Wysokość jest ważniejsza niż powierzchnia dna, ale dno również musi być wykorzystane.

Samiec z dwiema samicami potrzebuje terrarium o wymiarach co najmniej 50 × 50 × 100 cm (długość × szerokość × wysokość). Urządź je żywymi roślinami, pniami, gałęziami i warstwą liści na dnie. Kryjówki są kluczowe, bo gatunek jest płochliwy i rzadko wychodzi całkowicie na światło dzienne. Chętnie wykorzystywane są puste rurki bambusowe, zarówno na ziemi, jak i zawieszone poziomo wysoko przy ścianach, rurki korkowe, luźne kawałki kory oraz stosy płytek z wąskimi szczelinami na dnie. Umieść kryjówki blisko ciepłych miejsc przy siatce, bo gatunek wygrzewa się wyłącznie z ukrycia.

Dwóch samców nie wolno trzymać razem, ponieważ się gryzą. Młode są samodzielne od urodzenia i najlepiej rosną osobno w mniejszym pojemniku. Wentylacja musi być dobra, aby powietrze nie stało. Ogólnie hodowla odpowiada hodowli *Mokopirirakau granulatus*, najlepiej poznanego w niewoli gekona z Nowej Zelandii.

TEMPERATURA

Temperatury dla tego gatunku w niewoli nie są udokumentowane i opierają się na klimacie w obszarze występowania. W dzień w terrarium powinno być 18-24 °C, a nocą 12-18 °C, tak aby naturalnie się ochładzało. Zimą temperatura nocna może spadać do 10-12 °C.

Gatunek pochodzi z chłodnego klimatu, więc latem terrarium nie może stać w bezpośrednim słońcu ani w ciepłym pomieszczeniu. W zwykłych warunkach mieszkaniowych lampa grzewcza nie jest potrzebna. Bezpośredni kontakt z żarówkami grzewczymi i matami grzewczymi powoduje oparzenia przezroczystej łuski oka, dlatego dodatkowe ogrzewanie musi zawsze znajdować się poza zasięgiem zwierzęcia i być sterowane termostatem. Mierz temperaturę termometrem cyfrowym zarówno na górze, jak i na dole.

WILGOTNOŚĆ I WODA

Wilgotność powietrza powinna wynosić 50-80 %. Wieczorem lekko spryskaj terrarium, aby liście i kora były wilgotne w nocy, a w ciągu dnia pozwól mu częściowo przeschnąć. Stale mokre warunki prowadzą do pleśni i problemów ze skórą.

Gekon pije krople z liści. Postaw też płytką miskę ze świeżą wodą, często wymienianą. Higrometr pokaże, czy ten rytm jest zachowany.

Czytaj więcej: Wilgotność, zraszanie i wentylacja

OŚWIETLENIE I UVB

Dactylocnemis pacificus jest aktywny nocą i wygrzewa się wyłącznie w ukryciu w pobliżu swojej dziennej kryjówki, więc nie ma udokumentowanej potrzeby UVB. Słaba świetlówka UVB dla gatunków cieniolubnych (strefa Fergusona 1) nad jedną stroną terrarium to dobre, ale opcjonalne rozwiązanie, o ile jest dużo cienia i kryjówek. Nie stosuj mocnych spotów. Długość dnia zmienia się z porą roku: około 12-14 godzin latem i 10 godzin zimą, z ciemnością w nocy.

Czytaj więcej: Światło i UVB

ŻYWIENIE

Dactylocnemis pacificus jest wszystkożerny, ale żywi się głównie owadami. W naturze zjada ćmy, muchy, chrząszcze, szarańczaki i inne bezkręgowce, zlizuje też nektar, sok z drobnych owoców i spadź czerwców.

Podawaj żywe owady, takie jak świerszcze, małe szarańczaki, muchy i ćmy, oprószone wapniem z witaminą D3, dwa-trzy razy w tygodniu. Młode dostają muszki owocowe i małe muchy domowe. Od czasu do czasu podaj też małą miseczkę z musem owocowym lub rozgniecionym bananem, najlepiej z odrobiną rozcieńczonego miodu. Gatunek łatwo tyje, a objawami są gruby, nabrzmiały ogon i fałdy tłuszczu na szyi. Słodki pokarm należy więc podawać oszczędnie.

Czytaj więcej: Zwierzęta karmowe: utrzymanie i hodowla Czytaj więcej: Wapń, witaminy i suplementy

ZACHOWANIE I OBCHODZENIE SIĘ ZE ZWIERZĘCIEM

Dactylocnemis pacificus jest szybki, nerwowy i łatwo odrzuca ogon, dlatego branie na ręce ogranicza się do minimum. Przenoś go tylko wtedy, gdy to konieczne, i pozwól mu przebiegać z dłoni na dłoń nad niską, miękką powierzchnią. Nigdy nie chwytaj za ogon.

Gatunek żyje samotnie, ale wiele osobników może dzielić tę samą kryjówkę, zwłaszcza na wyspach o gęstych populacjach. W terrarium można trzymać razem samca i dwie samice, jeśli jest wiele kryjówek. Samce są agresywne wobec innych samców, szczególnie w okresie godowym, a dzikie samce często mają blizny po walkach. W dzień gatunek widuje się rzadko, a całkowicie wychodzi z ukrycia dopiero po zmroku.

Rozmnażanie

DOJRZAŁOŚĆ PŁCIOWA I OKREŚLANIE PŁCI

Samce rozpoznaje się po dwóch kieszonkach hemipenisów u nasady ogona oraz rzędzie porów przed kloaką. *Dactylocnemis pacificus* osiąga dojrzałość płciową po półtora-dwóch latach. Samice należy przeznaczać do rozrodu dopiero wtedy, gdy są w pełni wyrośnięte i w dobrej kondycji.

GODY I KOPULACJA

Kopulacja odbywa się jesienią. Samiec wielokrotnie gryzie samicę w kark i głowę; wygląda to gwałtownie, ale jest normalne. Sprawdzaj, czy nie ma obrażeń, i rozdziel zwierzęta, jeśli samica jest nieustannie goniona. Chłodna zima z krótszymi dniami należy do naturalnego rytmu.

SKŁADANIE JAJ I ZNIESIENIA

Dactylocnemis pacificus rodzi żywe młode, a więc nie składa jaj. Samica rodzi jedno lub dwoje młodych rocznie, w naturze od około lutego, czyli pod koniec lata na półkuli południowej. U zwierząt utrzymywanych poza obszarem występowania poród może nastąpić nawet w kwietniu. Długość ciąży nie jest udokumentowana; wartość w tabelce jest szacunkiem opartym na czasie od jesiennej kopulacji do porodu w następnym roku.

INKUBACJA

Inkubacji nie ma, ponieważ samica nosi młode aż do porodu. Zapewnij samicy spokój, obfity pokarm, wapń i kryjówki, a temperatury w terrarium niech podążają za porami roku.

Czytaj więcej: Inkubacja jaj

ODCHÓW MŁODYCH

Młode są samodzielne od pierwszego dnia i przenosi się je do mniejszego pojemnika odchowalnego z kryjówkami, roślinami i liśćmi. Karmi się je muszkami owocowymi i małymi muchami domowymi oprószonymi wapniem i codziennie lekko spryskuje. Po około dwóch latach są wystarczająco duże, by trafić do terrarium dla dorosłych. Trzymaj je z dala od dorosłych samców.

Zdrowie i częste błędy

Choroby *Dactylocnemis pacificus* są udokumentowane jedynie skąpo. Typowe problemy to:

- Otyłość. Objawami są gruby, nabrzmiały ogon i fałdy tłuszczu na szyi. Owoce i miód podawaj oszczędnie.
- Oparzenia łuski oka od żarówek grzewczych lub mat grzewczych, których zwierzę może dotknąć.
- Zbyt wysoka temperatura przez dłuższy czas.
- Odrzucony ogon podczas brania na ręce. Ogon służy do obrony i zwierzę łatwo go traci.
- Problemy z linieniem, spotykane także u dzikich zwierząt. Zapewnij wilgotną kryjówkę.
- Pasożyty wewnętrzne, roztocza i bakterie, takie jak *Salmonella*, występujące u dzikich zwierząt z tego rodzaju. Myj ręce po kontakcie.

Zwróć się do weterynarza z doświadczeniem w leczeniu gadów, jeśli zwierzę chudnie, nie je lub wydaje się osowiałe.

Czytaj więcej: Kwarantanna i higiena

Zawsze pytaj kogoś, kto się zna

Ten poradnik to dobry punkt wyjścia, ale nie zastąpi doświadczenia. Zwierzęta są różne, a wielu najważniejszych rzeczy można się nauczyć tylko od ludzi, którzy od lat hodują dany gatunek. Porozmawiaj z hodowcą, doświadczonym terrarystą lub weterynarzem, który zna gady i płazy, zanim kupisz zwierzę - i ponownie, gdy coś wygląda niepokojąco.